

EL MICALET GALÀCTIC

El meravellós viatge de Nils Holgersson

Selma Lagerlöf

Adapt. L. M. Segrelles   Il·lus. Z. Celej

I

El donyet

Això era i no era un xiquet d'uns deu anys, alt, desmanotat i de cabells rossos com el cànem. El que més li agradava era dormir i menjar, i també fer isetes als animals i a les persones. Li deien Nils Holgersson i vivia al districte de Vemmenhög, al sud de la comarca d'Escània, a Suècia.

Un diumenge de març, amb un magnífic oratge de primavera, els seus pares se n'anaven a missa de dotze i Nils es quedava sol a casa. Què faria, mentre els pares estaven fora? Com que sabien que en faria una de grossa si es quedava desfaenat,

li encomanaren que s'aprenguera els sermons del dia, que li'ls preguntarien en acabant. Aquesta vegada el millor era creure els pares.

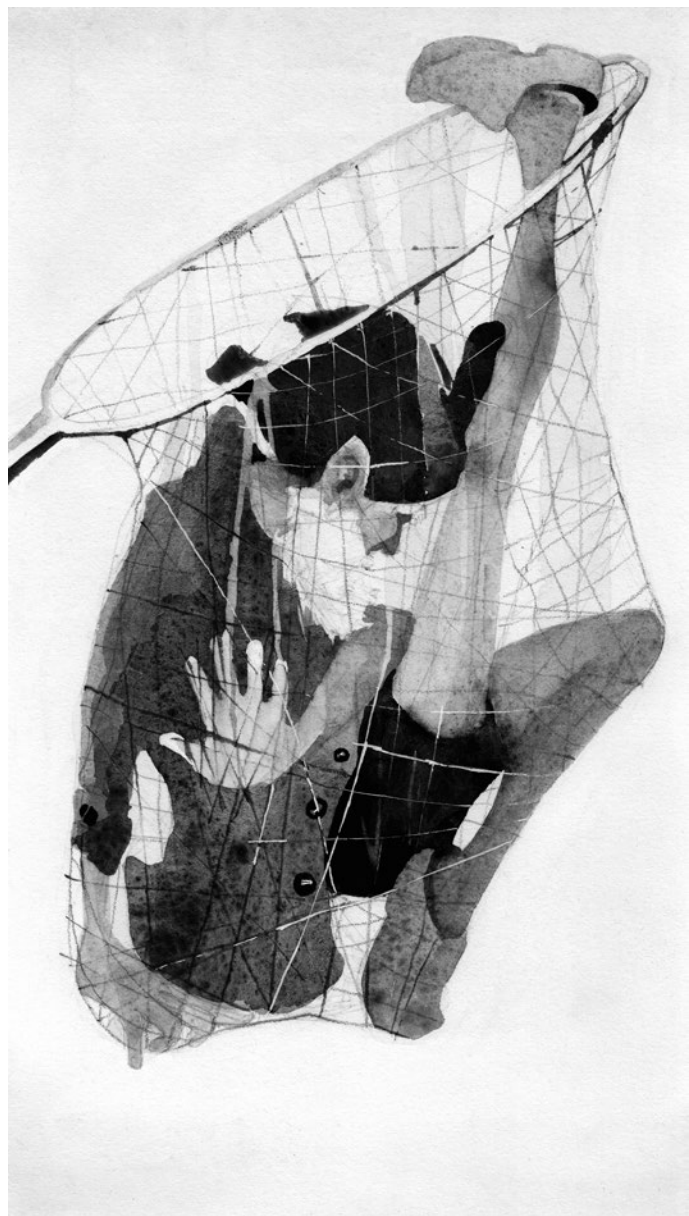
El xiquet llegia, estovat a la butaca, però s'ensopïa i feia becaades en la seua lluita contra la soneguera. Finalment, es va acabar adormint.

En despertar-se, va descobrir un bonic espillet en la finestra. Com havia anat a parar allà? Nils es va espantar, per si un lladre havia entrat a la casa i estava regirant-ho tot. De sobte, es va adonar que hi havia una ombra. Amb tanta por com curiositat, va fixar la mirada i va descobrir un donyot que el mirava desafiant. No era més alt que l'ample de la mà. Tenia la cara envellida i sense cap pèl, i vestia levita, calçons curts i barret negre.

Pensat i fet, va enarborar un vell caçapalomes, va atrapar el uendo i va començar a agitar-lo cap ací i cap allà.

El donyot, cansat de tanta dansa, li va suplicar que l'alliberara. A canvi, li regalaria una antiga moneda i una cullera de plata, i una moneda d'or com la tapa del rellotge de son pare.

Abans de soltar-lo, Nils s'ho va repensar i li va exigir grans extensions de terreny i tota classe de coses, com ara haver-se après el sermó de

memòria quan tornaren els pares. Però l'ambició no és mai una bona consellera. Mentre demanava i demanava, Nils va rebre una formidable galtada, va anar a parar contra la paret i, finalment, va rodar per terra completament grogui.

Quan va recobrar el coneixement estava sol, estés a terra. I si s'havia adormit llegint el sermó i tot allò del donyet era un somni? Es va incorporar i es va tocar la cara. Li feia mal. No, no era cap somni! En posar-se dret, s'adonà que la taula i les cadires ara eren enormes. Va alçar el cap, va fixar els ulls de nou en l'espill i va veure sorprès un altre donyet, que vestia com ell, i que l'imitava. Aleshores va comprendre que aquella criatura l'havia encantat i que la imatge que reflectia l'espillet no era de ningú altre: Nils Holgersson s'havia convertit en un donyet.

Es va posar davant de l'espill i va tancar els ulls. Quan els va obrir, continuava sent tan xicotet com adés. Es va posar a plorar, però va comprendre que era inútil esperar. Calia trobar el donyet i fer les paus. La mare deia que aquelles criatures s'amagaven a l'estable i cap allà se'n va anar. De camí, un pardalet va començar a piular a penes va descobrir el xic:

–Tuit-tuit! Mireu Nils, més xicotet que un lil·liputenc! Mireu Cigronet!

Les oques i les gallines, amb els seus cloquejos, el van acaçar cridant fins a ensordir-lo. El xic va buscar empara en Mixet, el gat, però aquest, fent un bot, se li va tirar damunt. Va sentir com les ungles, travessant-li el jupetí i la camisa, se li clavaven en les carns:

–Amb això n’hi ha prou –va dir l’animal–. Només volia que saberes quin dels dos és ara el més fort.

El xicot, corregut i avergonyit, va arribar a l’estable. Només hi havia tres vaques, però se sentia tan gran terrabastall com si en foren trenta: una volia fotre-li una coça, una altra banyegar-lo. Rosa de Maig, la major i més prudent, era la més furiosa.

–Vine –li deia– a rebre la recompensa per totes les llàgrimes que ta mare ha vessat ací per culpa teua.

De sobte, Nils es va adonar d’un fet meravellós: en convertir-se en donyet, podia entendre i parlar amb els animals. Però el que li deien l’entristia. No el volia ajudar ningú. «Més m’estimaria anar-me’n d’ací i que no em veja ningú de

la casa», pensà Nils i, en això, va veure un esbart d'ocells migrants. Una oca salvatge, des del cel, va cridar les oques domèstiques:

–Veni amb nosaltres, veniu! Anem cap a les muntanyes!

Una de les oques joves del corral, un mascle blanc anomenat Mårten, va desplegar les ales amb poca traça. Al final va aconseguir enlairar-se, però, abans que ho fera, Nils se li pujà al coll i li digué:

–Tu et quedaràs ací, em sents?

Però l'oca se'l va endur per l'aire. El xicot va pensar a soltar la seua presa, però si queia de tan amunt es faria molt de mal.

Durant molta estona, el xic va estar tan marejat que no s'adonava de res. L'aire xiulava i el bufetejava, les ales el colpejaven, les plomes vibraven amb una remor de tempesta. Tretze oques volaven al seu voltant. Totes cloquejaven i batien les ales. Enlluernat i ensordit, no sabia si volava a molta altura o a poca. Quan es va refer va comprendre que havia d'intentar saber on se l'enduien.

Per fi, Nils va tindre prou de valor per a llançar una mirada cap a terra. El va sorprendre el

que veia. El paisatge, des de tan amunt, semblava una pintura, feta de quadres i pedaços com un gran tapet. Era la plana d'Escània, que travessava volant. Veia el verd pàl·lid dels camps de ségol, davall de la neu; el gris groguenc dels rostolls; el gris fosc dels vells camps de trèvols; els negres, terres ermes o en guaret. Les fagedes, d'un to moré vorejat de groc. La primavera no es notava a penes: encara no hi havia cap fulla en els arbres i l'aigua estava gelada en els llacs.

Per fi van arribar a un punt on es veien uns quants edificis ben sòlids, voltats de casetes, sobre els quals sobreixien unes ximeneres molt altes. Des del cel, les oques preguntaven als animals dels estables on estaven.

—És la sucrera de Jordberga! —cridaven els galls.

Nils es va estremir. Com no l'havia reconeguda? Estava prop de sa casa, i l'últim estiu hi havia treballat com a pastor.

Jordberga! I Åsa, la guardiana d'oques, i el petit Mats, que havien sigut els seus companys! Encara estarien allí?

Repenjat del coll de l'oca, Nils va veure més d'Escània aquell dia que durant tots els anys de

la seua vida. Plorava per la seua desgràcia i, al mateix temps, somreia meravellat pel paisatge. Això era com volar per damunt de les penes.

II

Akka de Kebnekaise

L'oca jove de color blanc se sentia molt orgullosa de recórrer el país en companyia de les oques salvatges, però això no li llevava que a poqueta nit començara a sentir-se fatigada. Intentava respirar amb més força i fer moviments més ràpids, però, malgrat els esforços, es va quedar a gran distància dels seus acompanyants.

Quan el mascle blanc volava més lentament, pensarós, l'homenet que portava sobre l'esquena li va dir de sobte:

–Benvolguda oca Mårten, has d'entendre

que no podràs seguir-los fins a Lapònia. No seria millor tornar a casa abans de fer-te mal?

L'oca, que tenia entre celles el fill de la casa, li va retrucar:

–Si afiges una paraula més, et llance a la primera llacuna que trobem.

I la còlera li va donar energies per a volar quasi tan lleuger com les altres.

El sol es ponía ràpidament i, afortunadament per al mascle, just quan desapareixia per l'horitzó, les oques van baixar a terra. Pararen a les ribes del llac Vombsjön a passar la nit.

El gel ennegrit del llac escampava una gelor terrible i les tenebres, els sorolls i els murmuris del bosc aborronaven l'ànima.

Nils, que estava famolenc i deficiós, es va adonar que l'oca estava encara pitjor que ell. Estava inerta en el mateix lloc on havia aterrat, com si s'haguera de morir. El xic, traient forces de flaqueza, la va arrossegar al llac perquè beguera.

Mårten va caure de cap al llac, però prompte va reviscolar, es va espolsar l'aigua que l'encegava i va alenar. Tot seguit, es va posar a nadar entre els joncs i els canyars.

L'oca blanca va tindre la sort de pescar una truita de riu xicoteta. Li la va oferir al xic en senyal d'agraïment. Nils es va posar molt content amb l'obsequi, encara que el peix cru li donava ois. Amb el ganivet que duia a la cintura, li va llevar les escates, el va buidar i se'l va menjar.

Mårten, després que pegara l'últim mos, li va fer un escoltet:

—Hem caigut enmig d'una bandada d'oques salvatges que menyspreen les oques domèstiques. Estaria ben orgullós de seguir-les fins a Lapònia i demostrar-los el valor d'una oca domèstica, però no puc fer-ho a soles. Per favor, acompanya'm per a ajudar-me. No t'abandonaré i, quan tornem, et portaré a casa.

El xic va acceptar. Pensava que seria millor no aparéixer per sa casa en una temporada.

Les oques salvatges, que havien eixit de l'aigua agitant les ales, formaren una llarga filera i, amb la seua guia al davant, es van dirigir al mascle blanc:

— Jo soc Akka, de Kebnekaise. I elles són Yksi, Kaksi, Kolme, Neljä, Viisi i Kuusi. Volem saber qui eres tu.